

Пре петнаестак дана, уз најмање још неколико стотина присутних чланова форума рапидсербиа, присуствовао сам дводневној интернет "copyright драми", која се водила око постављања пиратске копије филма Турнеја. Чим би неко поставио копију на интернет, она би нестала након пријаве некога од стране власника права. Након тога је филм поново постављан, и поново брисан након пријаве. Зидане (односно рушење, зависи како се гледа) тог интернет "Скадра на Бојани" трајало је најмање два дана, онда су линкови са филмом стајали још неко време, а затим заувек скинути, након чега је у јавност стигла вест о подизању кривичне пријаве против лица одговорног за нелегално постављање материјала.

Од тог тренутка на бројним интернет форумима почела је спонтана кампања у којој лаици и "стручњаци" износе своје виђење одрживости оптужнице. Организовано је и потписивање петиције, а постоје и бројни захтеви за отварањем јавног рачуна на којем би било могуће уплаћивање новца за одбрану оптуженог Ивана (21). Они који су тражили "правду за Уроша", младића који је у свесном стању палио лице полицајца, данас с њим неспретно пореде Ивана, пишући пароле "Слобода за Јелића" и "Сви смо ми Иван".

Занимљиво питање је због чега се интернет заједница (или барем онај њен део заинтересован за размену спорних фајлова) толико уједињена побунила. Ни у време кад је нелегално проглашена независност Космета није било толиког јединства и толике страсти међу интернет сурферима. За озбиљну анализу је и питање због чега су новинари уопште дали толико простора информацији да је таква оптужница подигнута, и то у време кад ова држава има пуно важнијих вести којима се мора посветити пажња. Толико важнијих вести да би се од самог њиховог навођења могао написати текст ове дужине.

Ако је веровати у медијима изнесеним детаљима оптужнице из саопштења МУП-а (на сајту министарства још увек не стоји текст тог саопштења), и сама оптужница изгледа као да је свесно или не писана неозбиљно, као да ју је писао неко ко не познаје основе онога о чему пише, или то познаје а не жели да покаже. Кључна реченица је да је оптужени Иван умножену копију поставио на сајт рапидсербиа. Можда просечан корисник компјутера не зна шта је ту спорно, али они који су у овој држави плаћени да сузбијају "високотехнолошки криминал" би то свакако морали да знају. Рапидсербиа је

обичан форум, толико обичан да на њега није могуће поставити ни фотографију, а камоли дугометражни филм. Тај форум се, као и неколико стотина или хиљада других "warez"

места на интернету, специјализовао за прихватање постављања линкова за филмове који стоје на другим серверима, од стране анонимних (барем до сада) чланова. Што би се рекло, пронашли су "рупу у закону". Не оправдавам, али и не осуђујем то, барем не у потпуности. Дакле, ако је веровати тој оптужници, све што је тај момак урадио било је да је поставио текстуалне линкове за фајлове који већ постоје на интернету.

Осим тога, копија спорног филма и није његова коначна верзија. Тужитељ за високотехнолошки криминал Лидија Комлен-Николић изразила је "основану сумњу" да је немонтирана копија умножена од стране некога из екипе филма, што је логично и изгледа једино могуће. Због тога читава ова прича личи на хапшење продаваца дискова на улици, док се они који су те дискове умножили слободно шетају. Заправо је чак и то поређење недовољно добро, јер и ти продавци на улици зарађују нешто, а оптужени младић је за своје дело евентуално добио на форуму написану захвалницу од некога. У међувремену се и оптужени појавио, на форуму се захвалио и изјавио како му новац још увек не треба. Додао је да је копију филма нашао на неком торент сајту, да га је скинуо са интернета као и многи други, јер нема везе са филмском екипом.

Због тога све личи на намерно дизање прашине и писање лако обориве оптужнице којој је можда циљ да опомене кориснике интернета. Форум рапидсербиа постоји скоро годину дана и нико није обратио пажњу на њега, као што није примећено ни линковање многих других пиратских копија домаћих филмова и серија. Он је некеме засметао тек након што се на њему појавио линк за филм Турнеја.

Да не остане нејасно, не подржавам пиратерију. Разумем нужност постојања пиратских копија страних остварења, али нелегално копирање домаћих филмова и програма нема никакво оправдање. Ма како то неко правдао нужношћу, сиромаштвом или недовољним (за куповину) квалитетом, то је у сваком случају крађа. Холивуд ће моћи да некако преживи и без легално купљених копија у Србији, али српски филм неће. Уколико сви буду користили пиратске копије, уколико нико не буде плаћао за одгледани филм, домаћег филма више неће бити. И то не важи само за филмове. Постоје и пуно добрих домаћих програма, који се јефтино продају, али неким људима је опет због нечега занимљиво да такве програме нелегално размењују. Ако и у будућности желимо домаће филмове и добре програме, не би требало да буде опроштаја за оне који крше ауторска права, нити би требало да се неко солидарише са њима. Проблем је једино у томе што изгледа да некеме још увек није у интересу да ухапси праве пирате.

Због филма на суд

Пише: Зоран Грбић
петак, 14 новембар 2008 20:09
